

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 102/18

Λουξεμβούργο, 4 Ιουλίου 2018

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-220/18 PPU
Generalstaatsanwaltschaft (Συνθήκες κρατήσεως στην Ουγγαρία)

Ο γενικός εισαγγελέας Campos Sánchez-Bordona προτείνει στο Δικαστήριο να κρίνει ότι η ύπαρξη, στο κράτος εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, μέσω ένδικης προστασίας κατά ενδεχόμενης απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισεως αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τον αποκλεισμό του κινδύνου αυτού, με αποτέλεσμα να μη συντρέχουν, κατ' αρχήν, εξαιρετικές περιστάσεις που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν τη μη εκτέλεση του εντάλματος

Εάν, πέραν του στοιχείου αυτού, το δικαστήριο εκτελέσεως θεωρεί κρίσιμες ορισμένες πληροφορίες σε σχέση με τα καταστήματα στα οποία αναμένεται να κρατηθεί το εκζητούμενο πρόσωπο, το δικαστήριο εκτελέσεως οφείλει να τις παράσχει. Σε αντίθετη περίπτωση, το δικαστήριο εκτελέσεως δύναται να διακόψει τη διαδικασία παραδόσεως

Ουγγρικό δικαστήριο εξέδωσε τον Οκτώβριο του 2017 ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως κατά του ML, Ούγγρου υπηκόου, ο οποίος είχε καταδικαστεί με ερήμην απόφαση σε ποινή φυλακίσεως για τα αδικήματα της προκλήσεως σωματικών βλαβών, φθοράς ξένης ιδιοκτησίας, απάτης και κλοπής. Προκειμένου να τον δικάσει για τις πράξεις που θα οδηγούσαν αργότερα στην καταδίκη αυτή, το ίδιο δικαστήριο είχε προηγουμένως εκδώσει άλλο ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως κατά του ML, δυνάμει του οποίου ο τελευταίος είχε συλληφθεί τον Νοέμβριο του 2017 στη Γερμανία. Ο ML αντιτάχθηκε στην παράδοσή του στις ουγγρικές αρχές, αιτούμενος την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο.

Προτού αποφανθεί επί της παραδόσεως, το Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο της Βρέμης, Γερμανία) –δικαστική αρχή εκτελέσεως– ζήτησε πρόσθετες διευκρινίσεις, πέραν αυτών που είχε λάβει από τις ουγγρικές αρχές στο πλαίσιο του πρώτου εντάλματος συλλήψεως (είχε ήδη ενημερωθεί σχετικά με τους χώρους στους οποίους επρόκειτο να κρατηθεί ο ML, είχε δε λάβει την εγγύηση ότι ο τελευταίος επ' ουδενί θα υφίστατο απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση, κατά την έννοια του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Ενημερώθηκε ότι τον Οκτώβριο του 2016 είχαν τεθεί σε ισχύ στην Ουγγαρία νόμοι που διασφαλίζουν στους κρατούμενους τη δυνατότητα να καταγγέλλουν τις συνθήκες κρατήσεώς τους. Κρίνοντας μη ικανοποιητική την απάντηση που έλαβε επί μεταγενέστερης αιτήσεως παροχής πληροφοριών, το γερμανικό δικαστήριο έταξε προθεσμία στις ουγγρικές αρχές για τη συμπλήρωση των αιτηθεισών πληροφοριών. Καθόσον δεν έλαβε τις πληροφορίες αυτές εντός της εν λόγω προθεσμίας (28 Φεβρουαρίου 2018) και δεδομένου ότι η γερμανική εισαγγελία είχε ταχθεί υπέρ της εκτελέσεως του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, το Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο της Βρέμης) ζήτησε από το Δικαστήριο την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως προκειμένου να λάβει πρόσθετες διευκρινίσεις ως προς τη νομολογία Aranyosi και Căldărău¹, σε σχέση με την ερμηνεία της αποφάσεως-πλαίσου για το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως², ιδίως για την περίπτωση κατά την οποία οι (ενδεχόμενες) προσβολές του δικαιώματος μη υποβολής σε απάνθρωπη ή

¹ Απόφαση της 5ης Απριλίου 2016, Aranyosi και Căldărău ([συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-404/15 PPU και C-659/15 PPU](#); βλ. το ανακοινωθέν τύπου [AT 36/16](#)). Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στις υποθέσεις αυτές υποβλήθηκε από το ίδιο γερμανικό δικαστήριο το οποίο υποβάλλει την υπό κρίση αίτηση.

² Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 81, σ. 24).

εξευτελιστική μεταχείριση στα σωφρονιστικά καταστήματα του κράτους εκδόσεως του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δύνανται να θεραπευθούν από τα οικεία δικαστήρια.

Με τις υπό σημερινή ημερομηνία προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας Manuel Campos Sánchez-Bordona υπενθυμίζει, καταρχάς, ότι ο ακρογωνιαίος λίθος του συστήματος παραδόσεως μεταξύ δικαστικών αρχών είναι η αμοιβαία αναγνώριση. Τούτο επάγεται τόσο την υποχρέωση των κρατών μελών να εκτελούν το ένταλμα συλλήψεως όσο και την αμοιβαία εμπιστοσύνη ότι όλα τα κράτη αυτά εγγυώνται ισοδύναμη και αποτελεσματική προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από την απόφαση Aranyosi συνάγεται ότι, πέραν της γενικώς προβλεπόμενης περιπτώσεως το Συμβούλιο να έχει επισήμως διαπιστώσει σοβαρή και διαρκή παραβίαση των διακηρυσσόμενων στη ΣΕΕ αξιών και δικαιωμάτων (άρθρο 7 ΣΕΕ), το δικαίωμα της Ένωσης επιτρέπει, όλως εξαιρετικώς, τη μη εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως σε άλλες μεμονωμένες περιπτώσεις.

Κατόπιν τούτου, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι η κατάσταση έχει μεταβληθεί σε σχέση με την απόφαση Aranyosi, καθόσον το κράτος εκδόσεως (Ουγγαρία) έχει εισαγάγει μέσα άμυνας τα οποία δεν διέθετε κατά τον χρόνο της υποβολής του προδικαστικού ερωτήματος επί του οποίου εξεδόθη η εν λόγω απόφαση. Τα μέσα αυτά παρέχουν στα θιγόμενα πρόσωπα τη δυνατότητα να καταγγέλλουν τις συνθήκες κρατήσεώς τους, ενώ το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) έχει κρίνει ότι δεν υπάρχουν στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι τα εν λόγω μέσα δεν προσφέρουν ρεαλιστικές προοπτικές για τη βελτίωση των συνθηκών κρατήσεως, συμφώνως προς την απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχειρίσεως. Ο γενικός εισαγγελέας προσθέτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της δικογραφίας, τα θεσπισθέντα από τον Ούγγρο νομοθέτη μέσα δεν συνιστούν θεωρητικές ή ανεφάρμοστες λύσεις, αλλά είναι ικανά να αναπτύξουν πραγματικές πρακτικές συνέπειες. **Ως εκ τούτου, δεν μπορεί πλέον να υποτεθεί, άνευ ετέρου, η ύπαρξη αντικειμενικών, αξιόπιστων και συγκεκριμένων στοιχείων από τα οποία καταδεικνύεται ότι όντως υφίστανται συστημικές ή γενικευμένες πλημμέλειες που επηρεάζουν ορισμένες ομάδες προσώπων ή ορισμένα κέντρα κρατήσεως.** Κατά την άποψη του γενικού εισαγγελέα, ένα σύστημα συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις βασιζόμενο στην αμοιβαία δικαστική εμπιστοσύνη δεν μπορεί να διατηρηθεί εάν τα δικαστήρια του κράτους εκτελέσεως αντιμετωπίζουν τα αιτήματα των δικαστηρίων του κράτους εκδόσεως ως εάν η μέριμνα των τελευταίων για τη διασφάλιση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων ήταν μικρότερη αυτής που επιδεικνύουν τα πρώτα. Κατά την κρίση του, εν πάση περιπτώσει, η παραλαβή ενός ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δεν μπορεί να οδηγήσει το δικαστήριο εκτελέσεως σε εκφορά κρίσεως επί της ποιότητας του σωφρονιστικού συστήματος του κράτους εκδόσεως εν συνόλω ούτε σε αξιολόγηση του συστήματος αυτού υπό το πρίσμα του εθνικού του δικαίου. Η μοναδική παράμετρος ελέγχου πρέπει να είναι το άρθρο 4 του Χάρτη (το οποίο απαγορεύει τα βασανιστήρια και τις απάνθρωπες ή εξευτελιστικές ποινές ή μεταχείριση). Ως εκ τούτου, εκτιμά ότι η ύπαρξη εσωτερικών μέσων ένδικης προστασίας που διασφαλίζουν αποτελεσματικά, στην πράξη, την προστασία του δικαιώματος μη υποβολής σε απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση όσον αφορά τις συνθήκες κρατήσεως συνιστά καίριας σημασίας παράγοντα για τον αποκλεισμό του κινδύνου υποβολής σε τέτοιου είδους μεταχείριση εξαιτίας συστημικών ή γενικευμένων πλημμελειών οι οποίες αφορούν ορισμένες ομάδες προσώπων ή ορισμένα κέντρα κρατήσεως.

Ωστόσο, ο γενικός εισαγγελέας αναγνωρίζει ότι, σε κατάσταση όπως η επίμαχη εν προκειμένω –στην οποία η πρόσφατη εφαρμογή ειδικού δικαστικού καθεστώτος προστασίας του δικαιώματος μη υποβολής σε απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση κατά τη διάρκεια της κρατήσεως στο κράτος εκδόσεως ενδέχεται να μην έχει αναπτύξει την πλήρη δυναμική της, έως του σημείου ο κίνδυνος προσβολής του δικαιώματος αυτού να έχει καταστεί η εξαίρεση– είναι δικαιολογημένο η δικαστική αρχή εκτελέσεως να ζητεί πληροφορίες ως προς τις συνθήκες υπό τις οποίες πρόκειται να κρατηθεί το εκζητούμενο πρόσωπο.

Ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με την απόφαση Aranyosi, εκτός από την ύπαρξη αποδεδειγμένων συστημικών (γενικών) πλημμελειών στα καταστήματα κρατήσεως του κράτους εκδόσεως, η δικαστική αρχή εκτελέσεως οφείλει να εξακριβώσει εάν, υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, συντρέχουν σοβαροί και αποδεδειγμένοι λόγοι να θεωρηθεί ότι,

κατόπιν της παραδόσεώς του στο κράτος μέλος εκδόσεως, το εν λόγω άτομο θα διατρέξει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί στο εν λόγω κράτος μέλος απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση. Ο γενικός εισαγγελέας διευκρινίζει ότι, για τους σκοπούς αυτούς, η εν λόγω αρχή οφείλει να περιοριστεί στα αντικειμενικά και εύλογα στοιχεία που ενδεχομένως της έχουν παρασχεθεί όσον αφορά τις συγκεκριμένες και ιδιαίτερες συνθήκες σχετικά με το πρόσωπο αυτό. Υπό την έννοια αυτή, εκτιμά ότι η δικαστική αρχή εκτελέσεως οφείλει να αξιολογήσει επίσης, ως καθοριστικής σημασίας παράγοντα, την εγγύηση που, κατά περίπτωση, έχουν παράσχει οι αρμόδιες διοικητικές ή δικαστικές αρχές του κράτους εκδόσεως, με την οποία δεσμεύονται ότι το εκζητούμενο πρόσωπο δεν θα υποστεί απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση κατά τη διάρκεια της κρατήσεώς του. Ως έκφραση υποχρεώσεως που έχει επισήμως αναληφθεί, το εκζητούμενο πρόσωπο δύναται, σε περίπτωση αθετήσεώς της, να επικαλεστεί την εγγύηση αυτή ενώπιον της δικαστικής αρχής του κράτους εκδόσεως.

Ενώπιον των αμφιβολιών του γερμανικού δικαστηρίου ως προς την προέλευση των αναγκαίων πληροφοριών για τη διαπίστωση των συνθηκών κρατήσεως, ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι οι πληροφορίες που είναι κρίσιμες προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ο εκζητούμενος διατρέχει κίνδυνο να υποστεί απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση συνεπεία των συγκεκριμένων συνθηκών κρατήσεώς του πρέπει να ζητούνται και να παραλαμβάνονται, κατ' αρχήν, από τη δικαστική αρχή εκδόσεως. Οι παραληφθείσες ή επικυρωθείσες από τη δικαστική αρχή εκδόσεως πληροφορίες πρέπει να υπερσχύουν κατά την επαφιέμενη στη δικαστική αρχή εκτελέσεως εκτίμηση. Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι οι μόνοι ενεργοί πρωταγωνιστές κατά τη διεκπεραίωση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως είναι οι δικαστικές αρχές εκδόσεως και εκτελέσεως, με την αμοιβαία αναγνώριση να δημιουργείται στο πλαίσιο του *inter pares* διαλόγου τους.

Όσον αφορά το γεγονός ότι η δικαστική αρχή εκτελέσεως δεν έλαβε εντός της ταχθείσας από αυτήν προθεσμίας το σύνολο των αιτηθεισών πληροφοριών, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι οι αιτούμενες πληροφορίες πρέπει να περιορίζονται σε όσα στοιχεία είναι αναγκαία προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πραγματικός κίνδυνος ο εκζητούμενος να υποστεί απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση. Στην υπό κρίση υπόθεση, εκτιμά ότι ορισμένα από τα ερωτήματα που το γερμανικό δικαστήριο απηύθυνε στο ουγγρικό δικαστήριο βαίνουν, καταφανώς, πέραν όσων απαιτούνται για την εκτίμηση του προαναφερθέντος κινδύνου. Στην κατεύθυνση αυτή, υπογραμμίζει ότι τα κέντρα κρατήσεως ως προς τα οποία μπορούν να ζητηθούν πρόσθετες πληροφορίες είναι εκείνα στα οποία αναμένεται να κρατηθεί το εκζητούμενο πρόσωπο προκειμένου να εκτίσει την ποινή που του έχει επιβληθεί: πρόκειται τόσο για το κατάστημα κρατήσεως στο οποίο θα εγκλειστεί το εκζητούμενο πρόσωπο αμέσως μετά την παράδοσή του, όσο και για το κατάστημα στο οποίο θα μεταχθεί για τους σκοπούς της μετέπειτα κρατήσεώς του, αποκλεισμένων των λοιπών καταστημάτων στα οποία ενδέχεται να μεταχθεί στο μέλλον.

Τέλος, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι, σε περίπτωση που το δικαστήριο εκδόσεως δεν ανταποκριθεί στο αίτημα του δικαστηρίου εκτελέσεως για παροχή πληροφοριών, το τελευταίο, προτού αποφασίσει τη μη συνέχιση της διαδικασίας παραδόσεως, οφείλει να εξετάσει εάν, βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών, μπορεί να αποκλειστεί ο κίνδυνος απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχειρίσεως στα προαναφερθέντα καταστήματα κρατήσεως. Η εκτίμηση, ωστόσο, αυτή δεν μπορεί να επεκταθεί πέραν των περιστάσεων που είναι απολύτως αναγκαίες για τον αποκλεισμό του κινδύνου αυτού, η κατάφαση του οποίου δεν μπορεί να βασιστεί στις καλύτερες ή χειρότερες συνθήκες διαβιώσεως στο σωφρονιστικό κατάστημα. Εάν η δικαστική αρχή εκδόσεως δεν παράσχει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως τις πληροφορίες που η τελευταία έχει ζητήσει προκειμένου να μπορέσει να αποφανθεί επί της παραδόσεως, σύμφωνα την απόφαση-πλαίσιο, η δικαστική αρχή εκτελέσεως δύναται να γνωστοποιήσει στη δικαστική αρχή εκδόσεως ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, δεν θα συνεχίσει τη διαδικασία παραδόσεως.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο αναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582